

มรณาลัย

ครูภูมิปัญญาไทยด้านการแพทย์แผนไทย

ประกอบ อุบลขาว

เมื่อพุทธที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2472 ที่ตำบลขุน ตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เด็กชายคน หนึ่งชื่อว่า **ประกอบ อุบลขาว** ได้ถือกำเนิดขึ้น

จากเด็กชายตัวน้อยที่มีบิดาชื่อ นายกล้า และ มารดาชื่อ นางพุม อุบลขาว มีอาชีพค้าขายสมุนไพร เป็นหลัก ทำให้เด็กชายผู้นี้มีโอกาสได้เรียนรู้ตัวยา สมุนไพรต่าง ๆ จากการถ่ายทอดของบิดาและ มารดาตลอดมา และรู้สึกชอบและรักในอาชีพนี้ ต่อ มาเด็กชายผู้นี้ได้เข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาที่ โรงเรียนชุมตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จากนั้นได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนนาหวี อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา ซึ่งช่วงนั้นเกิดสงคราม เอเชียบูรพา ทำให้ต้องพักการเรียนไประยะหนึ่งแล้ว ต่อมาได้เข้าเรียนต่อที่โรงเรียนวิชราภูล จังหวัดสงขลา จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และได้เดินทางเข้าเรียน ต่อที่โรงเรียนพระนครวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

จนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 8 จากนั้น เด็กชายผู้นี้ได้เดินทางกลับบ้านเกิด และได้รับการ อุปสมบทเป็นเวลา 5 พรรษา ณ วัดมณีมาวาส จังหวัดสงขลา ช่วงที่บวชเรียนอยู่ได้ศึกษาธรรมจน สอบได้นักธรรมเอก ต่อมาได้ลาสิกขาบท ออกมา ประกอบอาชีพทำนา ทำสวน และค้าขายพร้อมกับ ครอบครัว แต่ยังคงมีความสนใจในเรื่องสมุนไพรที่ ตนเองเคยได้พบเห็นมาตั้งแต่ยังเยาว์วัย หลังจากนั้นจึงเริ่มศึกษาการใช้สมุนไพรกับหมอนอง รัตนธาดา ซึ่งมีใบประกอบโรคศิลปะสาขาเภสัชกรรมไทย รู้วิธี การรักษาผู้ป่วยโดยการใช้ยาสมุนไพรเป็นอย่างดี โดยหมอนองมีศักดิ์เป็นลุงของท่านด้วย นอกจากนี้ ท่านยังศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมกับหมอพื้นบ้านอีก หลายท่าน โดยส่วนตัวท่านชอบการเดินป่าศึกษา ธรรมชาติในเขตอำเภอจะนะและอำเภออื่น ๆ ทั้งใน จังหวัดสงขลา และจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ จังหวัดสตูล

จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง ท่านสนใจศึกษาความรู้จากตำราในท้องถิ่นที่ท่านอาศัยอยู่และท้องถิ่นอื่นอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความชำนาญเพิ่มมากขึ้น ทั้งยังลงมือฝึกปฏิบัติตั้งสมมุติฐานโรคให้การรักษาโรคด้วยยาสมุนไพรกับผู้ป่วยในโรคต่างๆ ด้วยตนเอง ได้แก่ โรคกระเพาะปัสสาวะอักเสบ กล้องเสียงอักเสบ ไข้ ต่อมน้ำเหลือง อักเสบ อาการคลื่นไส้ อาเจียน ดีซ่าน ฤๅลมโป่งพอง โรคหัวใจขาดเลือด และโรคพิษสุราเรื้อรัง เป็นต้น จนมีความรู้ความชำนาญ เกิดประสบการณ์อย่างลึกซึ้ง และมีความมั่นใจในการรักษาผู้ป่วย จนในที่สุดท่านสามารถสอบรับใบประกอบโรคศิลปะสาขาเภสัชกรรมไทยได้ เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2518 และสอบรับใบประกอบโรคศิลปะสาขาเวชกรรมไทยได้ เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2525

จากความรู้และประสบการณ์ดังกล่าวอาจารย์ประกอบ อุบลขาว ได้รวบรวมเขียนเป็นตำราเผยแพร่ให้กับหน่วยงาน สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทำให้ท่านเป็นที่ยอมรับและยกย่อง บางสถาบันการศึกษา

ได้นำไปจัดทำเป็นหลักสูตรด้านสมุนไพร ได้แก่ เภสัชกรรม สรรพคุณเภสัช คณาเภสัช และสมุนไพรเฉพาะโรค เพื่อใช้สอนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในหลายโอกาสท่านได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายให้แก่สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลานครินทร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และได้รับเชิญเป็นกรรมการร่างหลักสูตรแพทย์แผนไทย ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งได้เปิดหลักสูตรแพทย์แผนไทยบัณฑิต รุ่นที่ 1 ในปี 2545 อีกด้วยการถ่ายทอดความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรของท่านกับนิสิตนั้น ท่านได้มุ่งเน้นการศึกษาสมุนไพรสดที่เก็บจากป่า เพื่อให้นิสิตได้ศึกษาตัวยาและสรรพคุณยาด้วยตนเอง และฝึกวิธีปรุงยาเพื่อการรักษาโรคไปพร้อม ๆ กัน เปิดโอกาสให้นิสิตได้ซักถามหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง ก็ให้เริ่มปฏิบัติใหม่ จนได้ผลออกมาดีและถูกต้อง โดยเน้นให้นิสิตสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริงกับผู้ป่วย

งานออกร้านจัดนิทรรศการ จำหน่ายผลิตภัณฑ์และแสดงผลงานของครูภูมิปัญญาไทยภาคใต้ งานเกษตภาคใต้ ครั้งที่ 19 ระหว่างวันที่ 12-21 สิงหาคม 2554 ณ สมาคมครูภูมิปัญญาไทยภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มา: <http://www.souththaiwisdomscholarsassociation.com/>

เนื่องจากมีผู้สนใจเข้ารับการศึกษาองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรของ อาจารย์ ประกอบ อุบลขาว เป็นจำนวนมาก ท่านจึงได้สร้างเครือข่ายแพทย์แผนไทย รวบรวมแพทย์แผนไทยที่มีความรู้ความสามารถด้านการรักษาโรคและการใช้ยาสมุนไพรจากภูมิภาคต่าง ๆ ร่วมกับสถาบันการแพทย์แผนไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐ ร่วมกันถ่ายทอด เพื่อกระจายความรู้ต่าง ๆ สู่ประชาชนและชุมชน เพื่อการใช้ประโยชน์ด้านการดูแลสุขภาพ จนเป็นที่ยอมรับอย่างต่อเนื่อง

จากความเสียสละ ทุ่มเท และสร้างสรรค์ผลงานด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรจนเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐ สังคม และประชาชนนั้น ทำให้ท่านได้รับรางวัลอันมีเกียรติ โดยเฉพาะการได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ในปี พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นการเชิดชูผลงานของท่านให้เป็นที่ยอมรับ และมีความสำคัญอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

- พ.ศ. 2540 ได้รับเกียรติบัตรผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแพทย์แผนไทย จากกระทรวงสาธารณสุข

- พ.ศ. 2544 ได้รับโล่เชิดชูเกียรติและประกาศเกียรติคุณ จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ด้านเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม จังหวัดสงขลา สาขามัธยมศึกษาชาวบ้าน (ด้านการรักษาโรคและป้องกัน)

- พ.ศ. 2545 ได้รับเกียรติบัตรเชิดชูเกียรติเป็นครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 2 ด้านการแพทย์แผนไทย ในฐานะเป็นผู้สืบสาน สร้างสรรค์ และทำหน้าที่

ถ่ายทอดภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษาอันเป็นเกียรติภูมิของแผ่นดิน

- พ.ศ. 2547 ได้รับโล่เชิดชูเกียรติ “เพชรสยาม” สาขาส่งเสริมการแพทย์แผนไทย ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับชาวไทยและเยาวชนของชาติ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

- พ.ศ. 2547 ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการพัฒนาศาสตร์มหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการพัฒนาศาสตร์ชุมชน จากสถาบันราชภัฏสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา วิทยาเขตหาดใหญ่

- พ.ศ. 2548 ได้รับโล่สดุดีหมอดืมีคุณธรรม จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

- พ.ศ. 2554 ได้รับประกาศเกียรติคุณบุคคลดีเด่นด้านการแพทย์แผนไทย ในการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ครั้งที่ 11 ของวิทยาลัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ประกอบ อุบลขาว ได้จากโลกนี้ไปเมื่อเวลา 10.00 น. ของวันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ด้วยโรคหัวใจวายเฉียบพลัน ด้วยวัย 86 ปี นับว่าเป็นการสูญเสียปูชนียบุคคลผู้สร้างสรรค์ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรให้เกิดการยอมรับของผู้ป่วย ประชาชน สังคมไทย เป็นตัวอย่างที่ดีให้อนุชนรุ่นหลังได้สืบทอด ประเพณีปฏิบัติตามเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับประเทศ ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์จงนำพาให้ อาจารย์ประกอบ อุบลขาว จงสถิตอยู่บนสวรรค์ตลอดไป